

استاد احمدی از حج می‌گوید

هدایت پرس: کارشناس احکام دفتر آیت‌الله العظمی نوری همدانی جهت بهرمندی، آگاهی و آمادگی بیشتر از حج یادداشتی به رشته تحریر در آورده است.

به گزارش **پایگاه تحلیلی هدایت پرس** **حجت‌الاسلام والمسلمین سید ناصر احمدی**، کارشناس احکام دفتر مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت‌الله العظمی نوری همدانی؛ جهت بهرمندی، آگاهی و آمادگی بیشتر از حج یادداشتی به رشته تحریر در آورده است و در این یادداشت توصیه‌هایی هم به حجاج ارائه داده است که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

کسانی که عازم بیت‌الله الحرام می‌شوند؛ خداوند سبحان آنها را به خانه خودش دعوت کرده است تا صدای لبیک گفتن او را بشنود و حاجی باید اموری را مراعات نماید:

- برحاجی لازم است که اموال خود را از حقوق الناس پاک کند، اگر اموال غیر در نزد او است به صاحبانش برگرداند اگر صاحبانش را نمی‌شناسد از جانب آنها صدقه بدهد تا ذمه‌ای بر گردنش نباشد.
- برحاجی لازم است که در اموال خود نظر کند که «حق الله» از قبیل زکات، خمس، نذر و حق وارث در ذمه‌اش است اداء نماید قبل از زیارت خانه خدا حق الله و حقوق الناس را برای سادات، فقرا، وارثین و صاحبان نذر کرده‌اند بپردازد و رضایت آنها را بدست آورد و پیشگاه ذات باری تعالی توبه نماید.
- در سفر زیارتی مکه معظمه بهترین دوستان و رفقا را انتخاب نماید که دارای ویژگی خاص باشند از لحاظ اخلاق نیکوترین اخلاق حسنه را

داشته باشد و از پیامبر اسلام(ص) روایت است که فرمودند: «**إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ**؛ به راستی که من مبعوث شدم تا شرافت‌های اخلاقی را کامل و تمام کنم [و به مردم بیاموزم]» و از لحاظ آگاهی در مسائل شرعی، دینی و احکام حج آشنایی کامل را داشته باشد و متقی‌ترین و پرهیزگارترین و خدا ترس‌ترین انسان باشد و در عمل به دستورات اسلام پایبند باشد.

▪ یکی از مسائلی که قابل توجه است برای زائرین بیت‌الله الحرام، آگاهی کامل به احکام حج و معرفت و شناخت کامل به فلسفه و حکمت حج است که غرض از به جا آوردن حج و هدف از آن در اسلام چیست؟ و همین طور درباره فضائل بیت‌الله الحرام، مسجد نبوی و آداب سفر در سرزمین وحی آگاهی داشتند و شناخت از خانه خدا و مسجد رسول اکرم(ص) و در مکان‌های مقدس که وحی به پیامبر اسلام نازل شده است و یک مقدار از تاریخ اسلام و زندگی رسول گرامی اسلام و مسلمانان صدر اسلام را مطالعه داشته باشند.

▪ قبل از سفر حج از وضع خود اطلاع کافی بدست بیاورند که آیا بدن سالم دارد و یا مریض است به پزشک مراجعه کند و از سلامتی خود اطلاع حاصل نماید که قدرت اداء فریضه و اعمال مناسک حج را دارد یا ندارد و با خود داروهای لازم را ببرد که برای اعمال حج به مشکل برنخورد.

▪ از کسانی که قبلاً به سفر مکه مشرف شده‌اند سؤال کند که چه وسائلی لازم است در آن سرزمین وحی بردارد تا در موقع اعمال مناسک حج دچار مشکل نشود.

▪ یکی از چیزهایی که برای مسلمانان لازم و ضروری است وصیت‌نامه نوشتن است که طول عمر انسان را زیاد می‌کند و علامت تسلیم عبد است در برابر خدای سبحان بنده باید در تمام امور طبق فرمان الهی عمل کند.

▪ افرادی که عازم مکه معظمه و سفر معنوی است باید با دوستان و اقربا و ذوی‌الأرحام خود وداع کند و از آنها حلالیت طلب نماید و اگر از آنها طلب دارد و یا اقوام و خویشاوندان از او طلب و حق دارند خود را بری الذمه نماید و بداند که دارد به طرف بیت رحمت و پاکی و طهارت می‌رود.

▪ تمام حجاج که به طرف بیت الهی از سر تا سر کشورهای اسلامی سرازیر می‌شوند و در کنگره عظیم و جهانی در حضور پروردگار عالم می‌روند باید اراده و عزم راسخ برای اصلاح نفس خود داشته باشند و توکل به خدای سبحان در این زندگی جدید را که با ایمان و نشاط و سعادت و خوشبختی آغاز می‌کنند و به انجام برسانند.

حج دانشگاه مسلمانان جهان است

زمانی که انسان از منزل خود خارج می‌شود به طرف مکه مکرمه، وارد دانشگاه حج می‌شود و تمام سعی و تلاش و همت خود را بکار گیرد که آگاهی به مسائل احکام حج و بصیرت و آشنایی و معرفتش نسبت به حج زیاد شود و اراده انسان قوی شود و قوه عاقله خود را بکار بیندازد و تفکر و اندیشه نماید که از کدام سرزمین به دانشگاه معنوی آمده‌اند و روح بلند و تقوا را پیدا کند و خدای سبحان در آیه ۱۹۷ سوره بقره می‌فرماید: « **وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ**؛ توشه این راه تقوی است و از من بپرهیزید و خدا ترس شوید ای صاحبان عقل و ادراک.»

لحظه‌ای که از زن و فرزند و اقربای خود جدا می‌شوید در میهمانی خدا و درجات متعالی تقوی و علم و فضل کمال و آموختن و یاد گرفتن و یاد دادند به دیگران داخل می‌شوید.

ت
و
ک
ا
م
ا
ت
ا
د
ا
م
ح
م
د

ی به حجاج بیت‌الله الحرام

- تلاوت قرآن کریم در آن سرزمین که قرآن در آنجا نازل شده و تفکر و تدبیر در آیات کلام الهی، روح، جلا و صفا پیدا می‌کند و همین طور هنگام قرائت قرآن و فهمیدن آیات آن و اگر می‌توانید یک ختم قرآن در ایام حج انجام دهید که ثواب عظیم و پاداشی بزرگ برای شما نوشته می‌شود.
- حاجی مسلمان باید سعی و کوشش نماید آگاهی در دین و احکام و مسائل شرعی و شناخت در اصول دین و فروع دین و کسب اخلاقی

حسنة و از اخلاق بد دوری کند و این از مهمترین اعمال و تقرب الی الله است و در کاروان‌های حج علما و فضلا هستند از وجود این عالمان دین، حجاج باید بهره علمی، دینی، اخلاقی و احکام و مسائل حج و باقی امور اسلامی را ببرد و در میان حجاج مشاهده می‌شود که هر حاجی از لحاظ آگاهی، درجات مختلف دارند و بر علما و روحانیون کاروان لازم و ضروری است که معالم دین را به آنها یاد بدهند تا دانا از جاهل دانسته شود و این سبب می‌شود وقتی حجاج از حج برمی‌گردند به وطن و کشورشان دارای ثروت عظیم علم و دانش و آگاهی به مسائل فقهی و تاریخی و تقوای الهی از سرزمین وحی برگشته‌اند.

▪ بر حجاج بیت‌الله الحرام لازم است دعاهایی که از طریق اهل‌بیت (علیهم السلام) رسیده‌اند مانند: دعای مخصوص ماه ذی‌الحجه و دعا عرفه امام حسین (ع) در روز عرفه را با جدیت و تأمل بخوانند و این سبب می‌شود معرفت حجاج زیاد و قلب حجاج راسخ‌تر شود به دین اسلام و برنامه‌های دینی و معرفتی اسلام و دعای مکارم اخلاق امام سجاد (ع) را هر روز بخوانند.

▪ احتمال قوی می‌رود که بعضی از حجاج محترم نماز قضا داشته باشند و در طول زندگی از آنها نماز فوت شده باشد پس بر حجاج است که به نماز قضا و جهت اداء آن سبقت بگیرند از نمازهای مستحبی و به نمازهای مستحبی هم اهمیت بدهند و شما می‌دانید که یک رکعت نماز در مسجد نبوی (ص) معادل است با هزار رکعت نماز و در مسجد الحرام یک رکعت نماز خواندند برابر یک صد هزار رکعت نماز این ثواب بزرگ نباید از انسان فوت شود.

یکی از مکان‌های مقدس مسجد است حجاج باید در این دو مسجد، مسجد الحرام و مسجد نبی توقف طولانی داشته باشند و مشغول اذکار و دعا و اقامه نماز و خواندن قرآن و شناخت از مسلمین که به حج آمده‌اند وقت خود را صرف نمایند و بزرگترین اعمال و افعال است و سستی نماید که دیگر این فرصت بدست نخواهد آمد و از امام علی (ع) روایت است که فرمودند: «**الْفُرْصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ، فَاَنْتَهَـزُوا فُرْصَ الْخَيْرِ**». امام علی (ع) فرمودند: فرصت، چون ابر می‌گذرد. پس، فرصت‌های کار خوب را غنیمت شمرید. [نهج البلاغة : الحکمة / ۲۱]»

بزرگترین هدف و فرصت برای حاجی این است که خدای سبحان او را برای توبه موفق کند و حقیقتاً به سوی تقوی و ایمان و صفای روح برگردد و از وسوسه شیطان و شک و تردید از ریا و کبر و حسد رهایی پیدا کند و از همان جا و مکان اصلاح نفس و تقوای الهی را شروع کند و نور ایمان و وصل شدند به خدای سبحان و به توبه حقیقی دست یافتن و چراغ باطن او را روشن گردد در خود شجاعت و قوت ایمان و اعتماد به نفس پیدا کند.

«جستجو و کند کاو حج در قرآن کریم»

خداوند سبحان امر کرد ابراهیم خلیل را که زوجه خود هاجر و فرزندش اسماعیل را در بیان لم یزرع در نزد خانه من رها کن و ابراهیم خلیل امثال امر پروردگار کرد آیه ۳۷ سوره ابراهیم «**رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي**

زَرَعَ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمَ رَبَّنَا لِئُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ؛ پروردگارا من بعضی از فرزندانم را در سرزمین بیاب و علفی در کنار خانه ای که حرم تو است ساکن ساختم تا نماز را بر پای دارند، تو قلبهای گروهی از مردم را متوجه آنها ساز و از ثمرات به آنها روزی ده شاید آنان شکر تو را بجای آورند.» گواه بر این حقیقت است هدف پروردگار عالم بنای جدید کعبه و برپایی نماز و قبله مسلمین جهان قرار بگیرد.

خداوند متعال در سوره آل عمران آیه ۹۶ و ۹۷ « **إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ؛** نخستین خانه ای که برای مردم (و نیایش خداوند) قرار داده شد در سرزمین مکه است که پر برکت و مایه هدایت جهانیان است. (۹۶)»، « **فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ؛** در آن نشانه های روشن، (از جمله) مقام ابراهیم است، و هر کس داخل آن (خانه خدا) شود در امان خواهد بود؛ و برای خدا بر مردم است که آهنگ خانه (او) کنند، آنها که توانایی رفتن به سوی آن دارند، و هر کس کفر بورزد (و حج را ترک کند به خود زیان رسانده)، خداوند از همه جهانیان، بی نیاز است. (۹۷)» می فرماید: در بیت الله الحرام اولین خانه برای عبادت پروردگار عالم است و عبادت بدون شک و شبهه مخصوص خدا است و عناصر غیر خدا شامل هر نوع رنگ و نژاد و علامت باشد پرستش نمی شود و فقط خدا عبادت می شود لاغیر.

این خانه در این کره خاکی خانه همه مردم است از نژادها و رنگها، عربها و عجمها آنهایی که دورند و نزدیکند و همه در این خانه که آمدند یکسان هستند و این خانه خدا در مکه است و همه جهانیان می دانند و در این خانه برکت برای همه مردم است دسته هایی که از دور و نزدیک شهر، روستا به طرف بیت الله کوچ می کنند شاهد منافع کثیر این خانه که در آن زاد و تقوا و روزی های طیب و طاهر است هستند.

در این خانه، مردم هدایت، آگاهی و تفقه دین حق را پیدا می کنند و ایمان و عملشان زیاد می شود و نشانه ها و آثار ابراهیم خلیل و بی بی هاجر و اسماعیل و آثار انبیاء و غارحراء و مرکز نزول وحی به پیامبر اسلام و تصدیق وعده ها و نصرت ها و محل عبادت ابراهیم خلیل و اسماعیل و هاجر و تعهد و وفا ابراهیم خلیل و هروله و دویدن هاجر در پی آب برای فرزندش را مشاهده می کنند؛ ایمانشان به ذات خداوند جلت و عظمه قوی می گردد.

و از آیات الهی بر می آید خداوند مکه را محل امن برای همه مردم قرار داده و در آن خانه احساس آرامش می کنند؛ همه بشر از هر نوع و رنگ و نژاد که

باشند در جوار رحمت الهی حتی در کل دنیا جنگ باشد و این احساس آرامش از آیات خداوند سبحان و از دوستی مردم نسبت به این بیت‌الله است.

و خداوند قرار داده برای جمیع مردم این خانه را که بیایند حج کند بیت‌الله الحرام را و این شریعت الهی واجب شده و در زمه کل مردم است حج به جا بیاورند و خداوند سبحان تخفیف قائل شده و شرط قرار داده استطاعت را در وجوب «مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا» و استطاعت شرط است در بین مردم نیز رایج و معمول است کسی که مکه می‌رود مستطیع باشد و در هر زمان و مکان شرایط تغییر می‌کند انسان خود را بهتر می‌شناسد اگر قادر به حج بیت‌الله الحرام است و صحت بدن دارد و راه باز است زاد و توشه سفر دارد وقتی برمی‌گردد کم نمی‌آورد و محتاج دیگران نمی‌شود بعد از انجام فریضه حج واجب است بر او حج چون استطاعت و قدرت دارد.

